

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU**

**LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ, LIMBA ȘI
LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU
COPII, MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI
LITERATURII CROATE MATERNE/ COMUNICĂRII ÎN
LIMBA CROATĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII
LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE /COMUNICĂRII ÎN
LIMBA ROMÂNĂ ȘI METODICA PREDĂRII
MATEMATICII / MATEMATICII ȘI EXPLORĂRII
MEDIULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

**ÎNVĂȚĂTORI/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN LIMBA CROATĂ MATERNĂ)**

**București
2020**

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa se adresează învățătorilor, institutorilor și profesorilor pentru învățământul primar cu predare în limba maternă croată, care s-au înscris și vor susține examenul de definitivare în învățământ.

În elaborarea programei s-au avut în vedere următoarele principii:

- principiul continuității formării inițiale și continue, realizat prin evoluție în carieră și dezvoltare profesională;
- principiul coerenței modular-tematice a programei, asigurat prin articularea proiectării ei, prin modul de elaborare a competențelor generale și specifice, prin modul de selectare a conținuturilor ce vor face obiectul evaluărilor vizate, prin diversitatea formelor și a strategiilor evaluative sugerate pentru a fi utilizate în contextul acestor examinări;
- principiul adecvării și armonizării finalităților și a conținuturilor învățământului primar românesc cu direcțiile și spiritul schimbărilor din societate;
- principiul optimizării și inovării activității în învățământul primar, prin asimilarea celor mai noi achiziții din științele educației și din științele conexe.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ a învățătorilor/ institutorilor/ profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba maternă croată vizează competențe abordabile din perspectiva dimensiunii cognitive, procedural-aplicative și atitudinale și propune o tematică ce corespunde tendințelor în evoluția disciplinelor.

Structura programei este următoarea:

- Notă de prezentare
- Competențe generale și specifice a învățătorilor/ institutorilor/ profesorilor pentru învățământ primar cu predare în limba maternă croată;
- Tematica programei în următoarea ordine a disciplinelor:
 1. Limba și literatura croată maternă,
 2. Metodica predării limbii și literaturii /comunicării în limba croată maternă,
 3. Limba și literatura română și universală pentru copii,
 4. Metodica predării limbii și literaturii /comunicării în limba română
 5. Matematică,
 6. Metodica predării matematicii / matematicii și explorării mediului în învățământul primar
- Repere bibliografice.

COMPETENȚE GENERALE

- **competențe în specialitate la *Limba și literatura maternă croată*:**

1. de a utiliza adecvat conținutul științific propriu disciplinei de examen;
2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științific, valorizând valențele formative;
3. de a integra conținuturile de specialitate în contextul altor științe, argumentând și promovând strategii activ – participative de învățare;
4. de a produce corelații inter-intradisciplinare, prin utilizarea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală, stimulând creativitatea și inovația în plan profesional.

- **competențe didactico-metodologice, aferente predării la ciclul primar a disciplinei *Limba și literatura maternă croată*:**

1. de a prelucra conținuturile științifice specifice disciplinei de examen, prin aplicarea în situații educaționale variate, specifice învățământului primar;
2. de a valorifica conținuturile metodicilor de specialitate, în vederea formării la elevi a competențelor cheie și transversale;
3. de a realiza conexiuni intra-interdisciplinare, în contexte educaționale specifice învățământului primar;
4. de a opera cu conținuturile metodicilor de specialitate pentru luarea unor decizii care să conducă la reglarea (dezvoltarea / ameliorarea) componentelor procesului instructiv – educativ.

- **competențe psihopedagogice**

1. de a utiliza adecvat conceptele de bază ale disciplinelor psihopedagogice;
2. de a aplica în situații educaționale concrete conținutul științelor educației/psihologiei școlarului mic;
3. de a realiza conexiuni între achizițiile dobândite prin studiul disciplinelor psihopedagogice și domeniile de specialitate;
4. de a opera cu conceptele specifice științelor psihopedagogice pentru explicarea, interpretarea și argumentarea unor fapte, evenimente, procese educaționale.

Competențele specifice ce derivă din competențele generale vor fi prezentate în cadrul fiecărei secțiuni a programei.

1. LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ

COMPETENȚE SPECIFICE

- 1.1. identificarea temei și a modului de reflectare a acesteia în textele studiate;
- 1.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ;
- 1.3. identificarea și analiza principalelor componente de structură și de limbaj specifice textului dramatic;
- 1.4. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul liric;
- 2.1. utilizarea normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexicosemantice, compatibile cu situația de comunicare;
- 2.2. utilizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie, polisemie în organizarea mesajului scris;
- 3.1. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate;
- 3.2. utilizarea unui lexic diversificat, recurgând la categoriile semantice studiate și la mijloacele de îmbogățire a vocabularului, pentru exprimarea nuanțată;
- 4.1. utilizarea categoriilor gramaticale învățate, în diverse tipuri de propoziții, prin folosirea unor tehnici eficiente de activitate intelectuală;

4.2. identificarea organizării morfologice și sintactice a textelor realizând corelații inter-intradisciplinare.

TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE SPECIALITATE - LIMBA ȘI LITERATURA CROATĂ MATERNĂ

I. Limba croată

Fonetică și fonologie

- Legile fundamentale ale foneticii limbii croate.
- Asimilarea după sonoritate și locul de formare.
- Vocalizarea vocalelor ultracurte și apariția lui *a* inconstant. Vocale mobile.
- Palatalizarea și sibilizarea consoanelor.
- Iotizarea consoanelor.
- Vocalizarea lui *v*- inițial. Transformarea lui *l* și *r* vocalic din slava comună în limba croată contemporană.
- Metateza lichidelor.

Morfologie

- Substantivul, categorii lexicale, gramaticale, morfologice. Declinarea substantivelor limbii croate. Formele cazuale și evoluțiile lor contemporane.
- Adjectivul, categorii lexicale și gramaticale. Adjective determinate și nedeterminate. Grade de comparație.
- Pronumele și categoriile de pronume în limba croată.
- Numeralul, flexiunea și categorii de numere.
- Verbul. Moduri și timpuri verbale. Aspectul verbal.
- Adverbe, clasificare și comparație.
- Prepoziții, interjecții, conjuncții și particule.

Sintaxa

- Sintaxa propoziției și a frazei.
- Coordonare și subordonare. Categorii de propoziții coordonate și subordonate.

II. Literatura croată

- Genuri și specii literare

- Literatura populară

- **Autori:** *Ivana Brlić-Mažuranić, Mato Lovrak, Zvonimir Balog, Grigor Vitez, Dobriša Cesarić, Ivan Kušan, Gustav Krklec, Davorin Trstenjak, Božidar Prosenjak, August Šenoa, Luko Paljetak, Nada Zidar-Bogadi, Vladimir Nazor, Drago Ivanišević, Zlata Kolarić-Kišur, Dragutin Tadijanović, Vesna Parun.*

Notă: La elaborarea subiectelor pentru partea de literatură se va avea în vedere viața și opera literară a autorului și analiza unei opere literare la alegere.

Bibliografie

1. Eugenia **Barić**, Mijo **Lončarić**, Dragica **Malić**, Slavko **Pavešić**, Mirko **Peti**, Vesna **Zelclević**, Marija **Znika**, *Hrvatska gramatika*, Zagreb, 1997.
2. Stjepan **Babić**, Božidar **Finka**, Milan **Moguš**, *Hrvatski pravopis*, ed. IV, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
3. **Skupina autora**, *Hrvatski pravopis*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013.
4. Stjepko **Težak** – Stjepan **Babić**, *Gramatika hrvatskog jezika*, ed. VII, Školska knjiga, Zagreb, 1992.

5. Mihovil **Kombol**, *Povijest hrvatske književnosti do preporoda*, ed. II, Matica hrvatska, Zagreb, 1961.
6. Miroslav **Šicel**, *Pregled novije hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1966.
7. *Povijest hrvatske književnosti*, I – IV, Zagreb, 1978.
8. Antun **Barac**, *Hrvatska književna kritika*, Zagreb, 1960.

2. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII CROATE MATERNE/ COMUNICĂRII ÎN LIMBA CROATĂ MATERNĂ

COMPETENȚE SPECIFICE

- 1.1. abordarea flexibilă a curriculumului școlar și analiza funcțională a conținuturilor învățării;
- 1.2. aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice comunicării orale și scrise;
- 1.3. utilizarea strategiilor specifice însușirii normelor limbii literare la clasele CP-IV;
- 2.1. valorificarea valențelor educative ale textelor literare/nonliterare utilizate în lecțiile de comunicare în limba maternă croată/limba și literatura croată din clasele CP-IV;
- 2.2. alegerea și adecvarea strategiilor didactice de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor specifice stabilite prin curriculumul pentru învățământul primar;
- 2.3. adaptarea demersului didactic la nevoile reale ale elevilor, prin individualizarea și diferențierea învățării;
- 3.1. valorificarea corelațiilor intra-, interdisciplinare prin abordarea integrată a învățării la disciplinele *Comunicare în limba maternă croată/ Limba și literatura croată*;
- 3.2. argumentarea utilizării diverselor modalități de abordare a textului literar;
- 4.1. valorificarea lecturii personalizate a programei școlare în proiectarea didactică pe termen lung și scurt;
- 4.2. utilizarea strategiilor adecvate de evaluare a activității elevilor în cadrul disciplinei *Comunicare în limba maternă croată/ Limba și literatura croată*;
- 4.3. conceperea unor instrumente de evaluare, analiză și interpretarea rezultatelor în scopul optimizării acțiunii didactice.

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII CROATE MATERNE / COMUNICĂRII ÎN LIMBA CROATĂ MATERNĂ

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii croate în învățământul primar cu predare în limba croată sau la clasele cu predarea într-o altă decât cea maternă

- Specificul curriculumului pentru disciplina *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată* (ciclul primar);
- Influența fenomenelor de transfer și de interferență asupra învățării limbii croate (cu trimitere la limbi de contact: româna, germana etc.);
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare –I - a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de comunicare în limba croată în CP - I - a IV-a;
- Metode și procedee specifice învățării limbii croate, ca limbă maternă și ca limbă nematernă;
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba croată; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată*.

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de limba și literatura croată în învățământul primar

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/ emițător de mesaje orale;
- Strategii de formare a câmpului auditiv (propoziție, cuvânt, silabă, sunet);
- Strategii de învățare- predare-evaluare la disciplina *Comunicare în limba croată în clasa pregătitoare și în clasa I*;
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasele I- a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba croată;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de comunicare în limba croată: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
 - Strategii de învățare-predare-evaluare a citit-scrisului în limba croată la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
 - Specificul abordării textelor în învățământul primar:
 - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/ narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
 - Textul liric (strofa, versul);
 - Textul nonliterar.
 - Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
 - Tehnica elaborării unui text scris: planul inițial, părțile componente ale unei compuneri.
- Contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;
- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
 - Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
 - Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
 - Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

3. Modalități de integrare a elementelor de construcție a comunicării în cadrul lecțiilor de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată* (fonetică, vocabular, clase morfologice, sintaxă).

4. Învățarea integrată a disciplinelor *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată*.

- Pluridisciplinaritate, multidisciplinaritate, transdisciplinaritate, interdisciplinaritate, diversitate/ alteritate/ interculturalitate;
- Abordarea specifică integrării la disciplinele *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată*.

5. Modalități de activizare a elevilor în lecția de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată* (Forme de organizare; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare);

6. Jocul didactic la orele de *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată*.

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba croată/ Limba și literatura croată*.

- Forme/ tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

Bibliografie

1. **Cerghit, I.1983**, *Perfecționarea lecției în școala modernă*, E.D.P., București.
2. **Cristea, S. 2002**, *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău.
3. **Dulamă, Maria Eliza 2008**, *Metodologii didactice activizante. Teorie și practică*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 396 p.
4. **Manolescu, Marin 2002**, *Evaluarea școlară - un contract pedagogic*, 2002, București: Editura Fundației “Dimitrie Bolintineanu”, 248 p.
5. **Neacșu, Ion 1999**, *Instruire și învățare*, București: EDP.
6. **Norel, M. 2010**, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București.
7. **Șerdean, I. 1985**, *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, E.D.P., București.
8. **Șerdean, I. 2007**, *Didactica Limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, București.
9. Manja **Kovačević**, *Metodičko – književno motrišta*, Školske novine, Zagreb,1997.

NOTĂ: Bibliografia pentru metodica de specialitate **include și planurile cadru, programele școlare, precum și manualele cuprinse în catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar, în anul școlar în care se susține examenul.**

3. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. LIMBA ROMÂNĂ

Fonetică și vocabular

- Nivelul fonetic. Pronunțarea corectă a cuvintelor
- Vocale. Semivocale. Consoane. Diftong. Triftong. Hiat
- Despărțirea cuvintelor în silabe. Reguli. Excepții
- Omografe, omofone. Accentul
- Derivarea. Cuvântul de bază. Rădăcină. Sufixe diminutive și augmentative
- Familia lexicală
- Dinamica vocabularului. Arhaisme. Regionalisme. Neologisme. Împrumuturile (din/în limba română în/din limba maternă; alte împrumuturi)
- Paronimele frecvente. Pleonasmul

Părți de vorbire – părți de propoziție (funcții sintactice)

- Verbul în propoziție. Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe. Funcția sintactică de predicat
- Substantivul în propoziție. Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor (prepoziția, locuțiunea prepozițională). Funcții sintactice
- Adjectivul în propoziție. Exprimarea însușirilor. Forme ale superlativului. Funcții sintactice.
- Pronumele în propoziție. Funcții sintactice
- Numeralul. Exprimarea cantității și a ordinii. Funcții sintactice
- Adverbul în propoziție. Funcții sintactice. Adverbe relative
- Interjecția. Exprimarea emoțiilor și a sunetelor din natură. Funcții sintactice

Propoziția

- Exprimarea raporturilor de coordonare și subordonare (conjunția și prepoziția)
- Propoziția principală/propoziția secundară. Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată. Propoziția afirmativă. Propoziția negativă

Fraza

- Propoziția regentă/elementul regent
- Tipuri de propoziții și structura lor specifică
- Expansiunea și contragerea.

II. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

- Literatură pentru copii. Definiții. Caracteristici.
- Principalele genuri și specii literare, accesibile școlarilor mici:

1. Creația populară

- Folclorul copiilor (cântece formulă, recitative, numărători)
- Colinde, proverbe, zicători, ghicitori
- Basmе populare culese și prelucrate de Petre Ispirescu: *Greuceanu*, *Prâslea cel Voinic* și *merele de aur*

2. Creația cultă

a. Genul liric

- **poeziile copilăriei** (Tudor Arghezi, *Prisaca*; Ana Blandiana, *Întâmplări din grădina mea*; Passionaria Stoicescu, *Jocuri-poezii despre ce poți fi*)
- **poezia despre natură și viețuitoare** (Vasile Alecsandri, *Pasteluri*; Mihai Eminescu, *Somnoroase păsărele*; Elena Farago, *Cățelușul șchiop*; Passionaria Stoicescu, *Cartea pădurii*; Gellu Naum, *Cărțile cu Apollodor*).

b. Genul epic

- **în versuri:**
 - **fabula** (Alec Donici, *Musca la arat*; Grigore Alexandrescu, *Căinele și cățelul*; Jean de La Fontaine, *Greierele și furnica*)
 - **balada** (George Topîrceanu, *Balada unui greier mic*)

- **în proză:**
 - **schita** (I.L. Caragiale, *D-l Goe, Vizită, Bubico*)
 - **povestirea** (Emil Gârleanu, *Fricosul*; Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)
 - **legenda** (Alexandru Mitru, *Legendele Olimpului*)
 - **basmul cult** (Barbu Ștefănescu-Delavrancea, *Palatul de cleștar*; Ioan Slavici, *Zâna zorilor*; Hans Christian Andersen, *Rățușca cea urâtă*; Frații Grimm, *Cenușăreasa*)
 - **romanul pentru copii** (Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*; Jonathan Swift – *Călătoriile lui Gulliver*)
- c. Genul dramatic** (Victor Eftimiu, *Înșir-te mărgărite...*)

BIBLIOGRAFIE PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ PENTRU COPII

I. Limba română

1. *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită (2005), Editura Univers Enciclopedic, București
2. Gheorghe, M., (2009), *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Editura Universității Transilvania din Brașov
3. Golopenția S., (2017), *Acțiune, interacțiune, identitate, studii de pragmatică lingvistică*, Editura Academiei Române (cap. Româna globală)
4. Pană-Dindelegan, G. (coord.), (2019), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București
5. <https://www.eursc.eu/Syllabuses/2015-01-D-45-ro-2.pdf>
6. <https://www.observatoireplurilinguisme.eu/ro/>

II. Literatura română și universală pentru copii

1. Balazs, L., (2003), *Folclor. Noțiuni generale de folclor și poetică populară*, Editura Scientia, Cluj-Napoca
2. Călinescu, G., (2003), *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Semne, București
3. Ciopraga, Constantin, (1997), *Personalitatea literaturii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Institutul European, Iași
4. Norel, M., (2012), *Literatură română și literatură pentru copii*, (<https://www.studocu.com/ro/document/universitatea-transilvania-din-brasov/english-literature/note-de-curs/literatura-romana-pt-copii-m-norel/4986179/>)
5. ****Limba Română*, revistă de știință și cultură, Chișinău (www.limbaromana.md)
6. ****Manualele și programele școlare pentru învățământul primar/ Comunicare în limba română/ Limba și literatura română, în vigoare în anul școlar în care se susține examenul*
7. www.enciclopediavirtuala.ro
8. <http://ro.literaryframework.eu/>
9. www.romanianvoice.com/poezii/
10. www.cartiaudio.eu
11. www.biblior.net

4. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE/ COMUNICĂRII ÎN LIMBA ROMÂNĂ

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE LA CLASELE CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

I. Specificul predării-învățării-evaluării limbii române în învățământul primar cu predare în limba unei minorități

- Specificul curriculumului pentru disciplina Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități
- Influența fenomenelor de transfer și de interferență asupra învățării limbii române;
- Proiectarea activităților didactice în manieră integrată;
- Modelul comunicativ-funcțional și abordarea conținuturilor în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Abordarea elementelor de construcție a comunicării din perspectivă funcțională, aplicativă, conform programelor școlare în vigoare;
- Specificul organizării lecțiilor de Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități în clasele pregătitoare – a IV-a;
- Metode și procedee specifice învățării limbii române, ca limba a doua (nematernă);
- Forme de organizare a activităților de învățare în limba română; strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare;
- Rolul jocului didactic în orele de Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități.

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de *Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități în învățământul primar*

1. Comunicarea orală (receptarea mesajului oral, exprimarea orală)

- Strategii de formare a comportamentului de receptor/emițător de mesaje orale;
- Strategii de predare-învățare-evaluare la disciplina Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități;
- Activități de învățare care contribuie la sesizarea elementelor semnificative ale unui mesaj ascultat (clasa pregătitoare – clasa a IV-a);
- Metode și mijloace de învățământ folosite în formarea și dezvoltarea exprimării orale în limba română;
- Formarea și dezvoltarea competențelor de Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități: conținuturi și contexte de realizare, criterii și cerințe în exersarea exprimării corecte, respectarea normelor ortoepice.

2. Comunicarea scrisă (receptarea mesajului scris, exprimarea scrisă)

- Strategii de formare a câmpului vizual (propoziție, cuvânt, silabă, literă);
- Strategii de predare-învățare-evaluare a citit-scrisului în limba română la clasa a II-a (metode și procedee specifice, mijloace de învățământ);
- Specificul abordării textelor în învățământul primar:
 - Textul narativ (elaborarea planului de idei, povestirea/narațiunea, dialogul, descrierea, personajul literar);
 - Textul liric (strofa, versul);
 - Textul nonliterar;
 - Textul funcțional.
- Organizarea textului scris, în funcție de scopul redactării:
 - Tehnica elaborării unui text scris: contexte de realizare pentru clasele a III-a – a IV-a;

- Scrierea funcțională (bilet, felicitare, afiș, fluturaș, invitație, email);
- Scrierea imaginativă (pe baza unui șir de întrebări, pe baza unui suport vizual);
- Scrierea despre textul literar (povestirea, descrierea).
- Formarea deprinderilor de exprimare scrisă în învățământul primar – particularități ale însușirii normelor limbii literare în clasele a II-a – a IV-a (ortografie și punctuație).

III. Evaluarea nivelului de pregătire a elevilor la *Comunicare în limba română/Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba unei minorități*

- Forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și progresului școlar;
- Metode tradiționale și alternative de evaluare;
- Tipuri de itemi utilizați în practica școlară (clasele pregătitoare – a IV-a).

BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE LA CLASELE CU PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR

1. Brate, Rodica, (2014), *Limba și literatura română/universală pentru copii. Metodica predării limbii române. Concursul național pentru ocuparea posturilor didactice de învățători (în limbile minorităților)*, Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu
2. Cristea, S., (2002), *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, Chișinău
3. Norel, M. (2010), *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București
4. Pamfil, A. (2019), *Limba și literatura română în învățământul primar*, Editura Art
5. Rusu, Mina-Maria; Norel, Mariana (coord.), (2019), *Ghidul profesorului de limba și literatura română pentru aplicarea noilor programe școlare*, Editura Nomina
6. Tódor Erika Mária, (2020), *Predarea-învățarea limbii române ca nematernă (O alternativă a lingvisticii aplicate)*. Scientia, Cluj-Napoca, ISBN 978-606-975-032-2, ediția a II-a (revizuită și îmbogățită)
7. <http://educatiaccontinua.edu.ro/repere-metodologice.html>

5. MATEMATICĂ

TEMATICA PENTRU DISCIPLINA DE EXAMEN MATEMATICĂ

- Elemente de teoria mulțimilor
- Noțiunea de mulțime: element, apartenență; reprezentarea mulțimilor
- Relația de incluziune, egalitatea între mulțimi
- Submulțimi; Determinarea unor submulțimi
- Operații cu mulțimi: Reuniunea. Intersecția. Diferența. Complementara unei mulțimi.

Produsul cartezian

- Relația de echipotență; cardinalul unei mulțimi

1. Mulțimi de numere

Mulțimea numerelor naturale (N); mulțimea numerelor întregi (Z); mulțimea numerelor raționale (Q); mulțimea numerelor iraționale (I)

Numere naturale

- Sisteme de numerație: sistem pozițional (scrierea în baza 10) și sistem nepozițional (scrierea cu cifre romane)
- Operații cu numere naturale: adunarea și scăderea – proprietăți, înmulțirea și împărțirea - proprietăți, teorema împărțirii cu rest; puterea cu exponent natural a unui număr natural; pătratul unui număr natural, reguli de calcul cu puteri
- Divizibilitatea numerelor naturale, divizor, multiplu, criterii de divizibilitate cu: 2, 3, 5; numere prime, numere compuse
- Descompunerea unui număr natural în factori primi

Numere întregi

- Compararea numerelor întregi
- Operații cu numere întregi: adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea

Numere raționale:

- Frații ordinare: fracții subunitare, echiunitare, supraunitare; procente; fracții echivalente
- Compararea fracțiilor cu același numitor/numărător; introducerea și scoaterea întregilor dintr-o fracție
- Adunarea și scăderea fracțiilor ordinare cu același numitor
- Frații zecimale: compararea fracțiilor zecimale
- Transformarea unei fracții zecimale în fracție ordinară
- Transformarea unei fracții ordinare în fracție zecimală
- Operații cu numere raționale: adunarea și scăderea fracțiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule; înmulțirea și împărțirea fracțiilor zecimale cu un număr finit de zecimale nenule
- Media aritmetică

Numere iraționale

- Rădăcina pătrată a unui număr natural
- Algoritm de extragere a rădăcinii pătrate a unui număr natural prin descompunerea numerelor în produs de factori primi

2. Ecuații, inecuații și sisteme de ecuații

- Ecuații de gradul I cu coeficienți în Z; probleme care se rezolvă folosind ecuații de acest tip
- Inecuații de gradul I, cu coeficienți numere întregi
- Sisteme de două ecuații liniare cu două necunoscute, cu coeficienți numere întregi (metoda substituției, metoda reducerii); probleme care se rezolvă cu ajutorul sistemelor de două ecuații cu două necunoscute

3. Elemente de organizare a datelor

- Reprezentarea și interpretarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice

4. Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, capacitatea vaselor, masă, timp

- Unități de măsură standard; multipli și submultipli; transformări

5. Elemente de geometrie

- **Punct, dreaptă, semidreaptă, segment, linia curbă, linia frântă**
- **Unghi:** definiție, notații, elemente; interiorul unui unghi, exteriorul unui unghi; măsura unui unghi; clasificare
- **Poligoane:**

Triunghiul

- Definiție, elemente; clasificare; perimetru; suma măsurilor unghiurilor unui triunghi
- Linii importante în triunghi: înălțimea, bisectoarea, mediatoarea, mediana (definiție, proprietăți, construcție)
- Ortocentrul, centrul cercului înscris în triunghi, centrul cercului circumscris triunghiului, centrul de greutate
- Criteriile de congruență a triunghiurilor
- Proprietăți ale triunghiului isoscel
- Proprietăți ale triunghiului echilateral
- Triunghiul dreptunghic: proiecții ortogonale pe o dreaptă; teorema înălțimii; teorema catetei, teorema lui Pitagora; reciproca teoremei lui Pitagora
- Perimetrul și aria (formule de calcul)

Patrulaterul

- Patrulaterul convex; suma măsurilor unghiurilor unui patrulater convex
- Paralelogramul, proprietăți; paralelograme particulare: dreptunghi, romb, pătrat - proprietăți; trapezul, clasificare, proprietăți, linia mijlocie în trapez
- Perimetre și arii: dreptunghi, romb, pătrat, trapez
- **Cercul:** construcție, elemente
- **Corpuri geometrice:** paralelipiped, cub, piramidă, cilindru, con, sferă (recunoaștere, elemente componente, construcție)

H. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DISCIPLINEI DE EXAMEN MATEMATICĂ

- Aron, I., Herescu, Gh., Dumitru, A., 1996, *Aritmetica pentru învățători*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Roșu, M., Roman, M., 1999, *Matematica pentru perfecționarea învățătorilor*, București, Editura All.
- *Manualele de matematică pentru clasele a IV-a – a VIII-a* valabile în anul școlar în care se susține examenul.

6. METODICA PREDĂRII MATEMATICII / MATEMATICII ȘI EXPLORĂRII MEDIULUI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

TEMATICA PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ / MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

I. Curriculumul în învățământul primar

- Specificul Curriculumului Național la disciplina Matematică și explorarea mediului / Matematică

II. Aspecte metodologice privind curriculumul de *Matematică și explorarea mediului / Matematică în învățământul primar*

1. Elemente pregătitoare pentru formarea conceptului de număr natural; Aspectul cardinal și aspectul ordinal al numărului natural
2. Metodologii specifice disciplinei *Matematică și explorarea mediului / Matematică*
 - Metodologia formării conceptului de număr natural

- Metodologia didactică specifică predării operațiilor matematice în mulțimea numerelor naturale; algoritmi de calcul cu numere naturale (adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea cu rest 0 și cu rest diferit de 0)
 - Metodologia didactică specifică predării-învățării ordinii efectuării operațiilor matematice și utilizării parantezelor
 - Metodologia didactică specifică predării-învățării fracțiilor și a operațiilor cu fracții
 - Metodologia didactică specifică predării-învățării unităților de măsură pentru lungime, masă, capacitate, timp, valoare
 - Metodologia didactică specifică predării-învățării elementelor de geometrie
 - Metodologia de rezolvare și compunere a problemelor de matematică; noțiunea de problemă matematică; etapele rezolvării problemelor de matematică; valențele formative ale activităților de rezolvare a problemelor matematice; metode speciale de rezolvare a problemelor de matematică: metoda figurativă; metoda comparației; metoda mersului invers; metoda reducerii la unitate
3. Modalități de activizare a elevilor în lecția de matematică
- Forme de organizare a colectivului de elevi
 - Strategii de diferențiere, individualizare; învățarea prin cooperare
 - Metode de predare-învățare tradiționale și moderne
 - Mijloace de învățământ și suporturi de instruire
4. Jocul didactic în lecția de matematică: definiție, clasificare, caracteristici, organizarea și desfășurarea jocului didactic matematic, valențe formative ale utilizării acestuia
5. Caracterul practic-aplicativ al matematicii; contexte de aplicare (explorare, investigare, aproximare, comparare, măsurare, experimentare)
6. Abordări didactice interdisciplinare în studiul matematicii
- III. Evaluarea didactică la disciplina *Matematică și explorarea mediului / Matematică*; forme/tipuri de evaluare a rezultatelor și a progresului școlar; metode tradiționale și metode alternative de evaluare; tipuri de itemi utilizați în practica școlară

BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA PREDĂRII DISCIPLINEI MATEMATICĂ / MATEMATICĂ ȘI EXPLORAREA MEDIULUI

- Aron, I., 1973, *Metodica predării aritmeticii la clasele I-IV*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Bolboacă, L., 2001, *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
- Burtea, G. (coord.), 1995, *Matematica și logica pentru școlari*, București, Editura Corint.
- Cristea, S., 2002, *Dicționar de pedagogie*, Chișinău, Editura Litera Educațional.
- Dumitru, A. ș.a, 2017, *Metodica predării matematicii - pentru învățământul primar. După noua programă. CP-IV*, Pitești, Editura Carminis.
- Magdaș, I., 2010, *Didactica matematicii pentru învățământul primar și preșcolar - actualitate și perspective*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană.
- Neacșu, I. (coord.), 1988, *Metodica predării matematicii la clasele I-IV*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Paraschiva, A., Purcaru, M., 2008, *Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori/profesori din învățământul primar și preșcolar*, Brașov, Editura Universității „Transilvania” Brașov.
- Petrovici, C., 2014, *Didactica matematicii pentru învățământul primar*, Iași, Editura Polirom.
- Roșu, M., Roman, M., 2007, *Didactica matematicii în învățământul primar*, MEC, Proiectul pentru Învățământul rural.
- Săvulescu, D. (coord.), 2008, *Metodica predării matematicii în ciclul primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Alexandru”.
- Vișoiu, F., 2013, *Metode activ-participative folosite în predarea matematicii la ciclul primar*, Bacău, Ed. Rovimed.

- <http://www.bp-soroca.md/pdf/matematica%20in%20clasele%20primare.pdf>.
- <https://didactika.files.wordpress.com/2008/05/modul-recuperarea-ramanerii-in-urma-la-matematica.pdf>.
- *** *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici, Program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar, proiect POSDRU/87/1.3/S/63113 (beneficiar MECTS), suport de curs, 2012*
- *** *Ghid de evaluare pentru învățământul primar, SNEE, București, 1999*
- *** *Programele școlare pentru învățământul primar - Matematică și explorarea mediului / Matematică, în vigoare în anul școlar în care se susține examenul.*